

Bespreeknotitie GZ Psychologen in opleiding in regioperspectief

1. Inleiding

Als langere tijd wordt er binnen Inovum opgeleid voor het beroep van GZ Psycholoog. De instellingsgebonden opleidingserkenning binnen Inovum biedt de mogelijkheid om zelfstandig basispsychologen in opleiding te nemen tot GZ Psycholoog. Vanwege haar schaalgrootte is het historische opleidingsvolume (HOV, het aantal PIOG's dat in de afgelopen jaren is opgeleid) van Inovum relatief laag waardoor wij tot op heden nog geen aanspraak kunnen maken op subsidie via TOP Opleidingsplaatsen ([NZA beschikbaarheidsbijdrage](#) peildatum 2020 per FTE 41.333,- per jaar) Dat is voor een relatief kleine organisatie een ingewikkeld gegeven, zeker als ze voornemens is om meerdere opleidingen (PIOG's) binnen haar muren op te leiden, trekt het een wissel op de opleidingsbudgetten. Daarnaast lijkt het vrijwel onmogelijk uit het systeem te ontsnappen, waarin het historisch opleidingsvolume bepalend is en ongunstig uitpakt.

2. Aanleiding

Bovenstaande leidt tot de vraag of er ook andere mogelijkheden zijn om binnen Inovum de PIOG-opleiding uit te breiden en te financieren. Daarbij zijn een drietal vraagstukken zichtbaar geworden die nu als knelpunten op de voorgrond treden:

- hoe kunnen we het opleidingsvolume vergroten (gegeven de toenemende zorgvraag)
- hoe kunnen we de opleiding verrijken met opleidingsvariëaties (tussen zorgorganisaties, in regio)
- hoe kunnen we aanvullende financiering voor de PIOG-opleiding bewerkstelligen

Vanuit het management van Inovum is er behoefte om deze vraagstukken nader te verkennen waarbij bij voorkeur deze verkenning ook in de regio vorm en inhoud krijgt

3. Verkenning/vraagstelling

Een eerste korte kennismaking en oriëntatie van de mogelijkheden van het GOP concept is aanleiding geweest om deze verkennende bespreeknotitie op te stellen. Gezamenlijk als zorgpartners in de regio opleiden aan de hand van het 'concept' Gecombineerde Opleidingsplaats voor Psychologen in opleiding tot GZ Psycholoog is gebaseerd op anders kijken, anders denken en anders doen in opleiden, leren en ontwikkelen. Deze vraagstelling is leidend geweest voor deze notitie en het gesprek "Zijn er binnen de regio Gooi, Vechtstreek en Almere ideeën, ervaringen en ambities om samen vorm en inhoud te geven aan de leerfunctie voor functies van behandelaren in het VVT-domein, in het bijzonder hier t.b.v. de opleiding tot de functie van GZ Psycholoog. "

3.1 Anders denken

Regionaal opleiden sluit aan op de ingezette lijn om vanuit een regionale zorgvisie samen handen en voeten te geven aan de maatschappelijke opgave om samen de continuïteit van zorg voor kwetsbare doelgroepen en ouderen duurzaam te maken. Het instellingsbelang maakt plaats voor het regiobelang en de continuïteit van zorg in de regio is een gezamenlijke opgave. Daarin past ook het gezamenlijk vorm en inhoud geven aan het steeds tijdig invulling geven aan het opleiden van ZorgProfessionals. Binnen een GOP gaat het dus om de GZ Psychologen die als ZorgProfessionals werkzaam zijn als gespecialiseerd gedragswetenschapper en eventueel als regievoerend behandelaar voor kwetsbare doelengroepen en ouderen. Regionaal opleiden zorgt voor een verrijking van het leerklimaat en biedt de opleiding, hier PIOG, kansen en mogelijkheden om in verschillende zorgorganisaties leer- en werkervaring op te doen, om zo straks een nog betere keuze te kunnen maken voor de vervolgstappen na afronding van de opleiding.

De terugkijkende verdeelsystematiek op basis van HOV werkt remmend op de sector VVT terwijl gezien de vergrijzing daar enorme uitdagingen liggen in de toekomst. Totaal is 60% van de

aangevraagd opleidingsplaatsen toegekend, in onze sector is dit 46%. In voorgaande jaren was dit voor onze sector telkens lager dan overige sectoren.

Aanvraag en verdeling opleidingsplaatsen gezondheidszorgpsycholoog 2021	Aangevraagd	Beschikt
Sector		
GGZ Vrijgevestigde praktijken	103	87 (84%)
GGZ Instellingen	867	515 (59%)
Epilepsiecentra	6	4 (67%)
Gehandicaptenzorg	105	69 (66%)
Revalidatiecentra	24	15 (63%)
Ziekenhuiszorg	93	49 (53%)
Verpleeghuiszorg	105	48 (46%)
Totaal	1303	787 (60%)

Bron: Nieuwsbrief TOP Opleidingsplaatsen 3 augustus 2020. In dit overzicht zijn 16 'bonusplaatsen' verwerkt die aan samenwerkingsverbanden zijn toegekend.

Bundeling van krachten maakt dat de VVT-sector een sterkere positie kan innemen bij het behartigen van de belangen van de sector, het verdelen van opleidingsplaatsen en de toekenning van subsidieplaatsen waarbij het verdelingsmodel meer toegespitst is op de Ouderenzorg en de toekenning van subsidies gebaseerd zijn op toekomstige behoefte en niet meer (alleen) bepaald worden op basis van historische opleidingsvolumes. Gecombineerde aanvraag van opleidingsplaatsen kan zorgen voor extra toegekende plaatsen. Ook kan een GOP-project concrete aanknopingspunten geven voor tijdelijke (impuls) financiering vanuit de WLZ-middelen (transitiegelden) om zo gecombineerd opleiden op de GVA-kaart te zetten.

3.2 Anders kijken

De kracht van samenwerking en samen handen en voeten geven aan opleiden, leren en ontwikkelen is vele male groter dan het eigenstandig in de lucht houden van een opleidingserkenning. Natuurlijk zijn er altijd wel enkele zorgorganisaties die met gemak op eigen kracht kunnen blijven opleiden. En daarmee eigenlijk ook geen omkijken hebben naar anderen dan zichzelf. Maar de kracht van een lerende regio is veel groter en maakt iedereen beter. De opleidingsfunctie is van cruciaal belang voor kwaliteitsimpulsen, vernieuwing en innovatie en alleen daarom al zou iedere zorgorganisatie direct of indirect betrokken moeten zijn/worden bij opleiden, leren en ontwikkelen van ZorgProfessionals zoals behandelaren in de ouderenzorg. Dit is zowel van toepassing op grootschalige als kleinschalige zorgorganisaties, ook in de regio Gooi-Vechtstreek-Almere.

De gezamenlijke opleidingscapaciteit maximaal benutten en uitnutten ten behoeve van de toenemende vraag in de regio is wat met het 'concept' GOP bewerkstelligd kan worden.

Onze sector kent de volgende behandelende disciplines op het medisch domein: specialist ouderengeneeskunde, basisarts, physician assistant, verpleegkundig specialist. Hierbij is voor de laatste vier wel altijd sprake van een supervisie relatie met de eerstgenoemde professional. De GZ-psycholoog is geen behandelaar op het medisch domein maar kan wel zelfstandig werken als regievoerend behandelaar. De toenemende schaarste van deze vijf soorten professionals voor onze sector gecombineerd met een zwaartepunt op vragen rond gedrag bij veel doelgroepen en het relatief grote aanbod van master-psychologen op de arbeidsmarkt maakt dat het de moeite waard is om te verkennen hoe het multidisciplinaire spel van medische behandeling en regievoerende behandelaarschap in de toekomst er uit kan zien binnen organisaties en de regio.

3.3 Anders doen

Het samen vorm en inhoud geven aan opleiden, leren en ontwikkelen in een GOP vraagt om een herijking van de samenwerking op weg naar nieuwe structuren. Netwerk organiseren doet zijn intrede en brengt geheel nieuwe ontwerpprincipes met zich mee.

Van netwerkbesturen tot netwerk-governance en van netwerkleiderschap tot netwerk-samenwerking. Een manier van werken waarbij het maatschappelijke belang als drijfveer meer en meer voorop staat en ruimte maakt voor het afschaffen van onnodige concurrentie en/of disfunctionele competitie.

Anders doen met het 'concept' GOP is samen volwassen worden in samenwerken en samen werken aan een 'nieuwe tijd' die ons tegemoet komt.

Een GOP-project vraagt om een penvoerder die namens haar opdrachtgevers in fasen inhoud aan het nieuwe concept kan geven. En samen een sprong in de tijd mogelijk maken waarin de deelnemers samen werken aan Regionaal Opleiden vanuit Toekomstdenken als kerncompetentie, binnen de Gooi Vecht Almere (GVA).

4. Aanpak

Denken over, werken met en bouwen aan een GOP-concept is uitdagend en inspirerend.

En kansrijk want binnen de Ouderenzorg zijn veel zaken aanwezig die een GOP-project succesvol kunnen laten worden. Er is een tweetal goede voorbeelden al beschikbaar van geslaagde GOP initiatieven in andere regio's. Het kan en werkt dus!

Fasen van een mogelijke GOP ontwikkelingop hoofdlijnen:

- Oriëntatie
- Afweging
- Ontwerp
- Ontwikkeling
- Implementatie
- Invoering
- Uitvoering
- Borging/Consolidatie
- Evaluatie

5. Vervolg

Graag zouden we deze bespreeknotitie willen inbrengen in het regiehoudersoverleg van SOG-GVA. Teneinde te verkennen in hoeverre er bij de regiehouders draagvlak bestaat voor het toevoegen van deze GOP-verkenning (naast de GOP verkenning van SO's zou dit een geweldige boost voor de regionale professionele capaciteit kunnen geven). Mochten beide GOP's straks naast elkaar een start krijgen, dan is de regio GVA met stip de regio die zichzelf in de meest gezamenlijke zin het beste weet voor te bereiden op de toenemende vraag en de beantwoording daarvan vanuit de sterk demografische groep kwetsbare doelgroepen en ouderen.

Mocht er dit draagvlak zijn, dan zouden we (in navolging van de twee regio's waar deze GOP-GZ al zijn ingericht) dit willen doen onder de vlag van het programma Specialisme Ouderengeneeskunde Gooi Vechtstreek Almere.